

Verhagen

steun van de overgrote meerderheid van de Tweede Kamer verbaast mij niet, maar ik ben er wel blij mee.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dinsdag over het wetsvoorstel te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 17.05 uur tot 18.45 geschorst.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 20 november 2008 over **islamitisch onderwijs**.

De **voorzitter**: Zoals u weet, geldt het zogenaamde kerstregime. In deze adventstijd is dat ook wel toepasselijk. Het houdt in dat zonder nadere versierselen moties kunnen worden ingediend.

De heer **Bosma** (PVV): Voorzitter. Ik had een speech van drie uur voorbereid, maar helaas kan ik alleen een motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de BVD in 2002 een lijvig rapport inzake islamitische scholen heeft geproduceerd dat is aangeboden aan de Tweede Kamer;

constaterende dat een zo compleet mogelijke informatievoorziening bijdraagt aan een afgewogen oordeel van de Kamer;

overwegende dat de staatssecretaris recentelijk wel een uitgebreide rapportage van de Onderwijsinspectie aan de Kamer heeft verstrekt, maar dat informatie zoals geproduceerd door de BVD in 2002 ontbreekt;

verzoekt de regering, een rapport van de AIVD aan de Kamer te verstrekken dat uitgebreid ingaat op dezelfde onderwerpen als de BVD-rapportage uit 2002 en een vergelijkbare omvang heeft,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Bosma, Dibi en Dezentjé Hamming-Bluemink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 78 (31700-VIII).

Staatssecretaris **Dijkma**: Voorzitter. Misschien is het goed om iets algemeen te zeggen over de rol van de AIVD. De heer Bosma wil een rapportage vergelijkbaar met die van 2002. De AIVD heeft tot taak onderzoek te

verrichten naar organisaties en personen die door de doelen die zij nastreven of door hun activiteiten aanleiding geven tot een ernstig vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde, dan wel voor de veiligheid of voor andere gewichtige belangen die voor de Staat gelden. De AIVD houdt constant de vinger aan de pols. De dienst ziet op dit moment geen aanleiding om binnen het onderzoek dat hij op basis van eerdergenoemde taakstelling uitvoert, te stellen dat het islamitisch onderwijs een gevaar vormt. Als daar wél aanleiding voor zou zijn, dan zal de informatie met de Tweede Kamer gedeeld worden. Dat is bijvoorbeeld gedaan in het onderzoek van 2002, maar ook in het jaarverslag van het jaar 2004. De AIVD ziet op dit moment geen aanleiding om wederom te rapporteren over het islamitisch onderwijs. Derhalve moet ik aanneming van de motie ontraden.

De **voorzitter**: Ik zie dat mevrouw Dezentjé wil interrumpen. Dat is niet geheel conform het kerstregime, maar de minister is er nog niet, dus wij kunnen nog niet met het volgende debat aanvangen.

Staatssecretaris **Dijkma**: Een soort pauzenummer!

De **voorzitter**: Dat zou ik nooit over u en zeker niet over mevrouw Dezentjé willen zeggen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Het kan wel zijn dat de AIVD er geen behoefte aan heeft, maar de Kamer wil erover geïnformeerd worden. Het hoeft wat mij betreft geen lijvig rapport te zijn, maar ik wil wel inzage in de ontwikkeling. Er wordt gesproken van rapportages uit 2002 en 2004. Wij leven nu in 2008. De tijd is rijp om eens even te kijken hoe de zaak zich heeft ontwikkeld.

Staatssecretaris **Dijkma**: Ik begrijp uw verzoek, maar er zijn twee dingen die een rol spelen. De AIVD geeft zelf aan of het noodzakelijk is dat er een rapportage naar de Kamer komt. Dat doet de AIVD als er vermoedens zijn dat het nodig is die informatie te leveren, en dan zal dat ook gebeuren. Op dit moment ziet de AIVD geen aanleiding het zo te doen als in 2002 is gebeurd. Dat doet de AIVD op basis van voortdurend onderzoek. Als de dienst die zich hiermee bezighoudt zelf die aanleiding niet ziet, zijn er dan extra redenen voor de Kamer om wel te veronderstellen dat die aanleiding er is?

De heer **Bosma** (PVV): Leuk dat de AIVD dat vindt, maar de eerdere rapportages waren dermate verontrustend dat bij meer dan één partij in de Kamer de wens van een update van de verouderde informatie bestaat. Als de AIVD de lat hoog legt en zegt dat de democratie niet wordt ondermijnd, dan wil ik dat graag geloven, maar die eerdere rapportages van toen nog de BVD waren dermate verontrustend dat wij als Kamer een heel simpel verlangen hebben: informeer ons. Dat vinden de PVV en de VVD, maar ook mijnheer Dibi van GroenLinks.

Staatssecretaris **Dijkma**: Ik begrijp uw verzoek, maar ik heb al aangegeven dat er voor de Kamer altijd een weg open staat via een daartoe speciaal opgerichte commissie in uw huis, om die informatie te vragen via uw fractievoorzitters. Als u informatie wilt die onderdeel is

Dijkema

van de doorlopende informatie die de AIVD verzamelt, is mijn suggestie aan de fracties om via het Presidium van de Tweede Kamer dat voorstel kenbaar te maken. Dat is iets anders dan de AIVD nu apart vragen een rapportage uit te brengen, want daarvoor ziet de AIVD geen aanleiding.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, volgende week over de ingediende motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Om 19.00 uur zouden wij beginnen met de behandeling van de begroting van OCW, maar de minister is er nog niet. Ik neem aan dat u niet wilt beginnen zonder hem. Hij zit vast in de Eerste Kamer. Maar als u zegt dat er geen bloed uit vloeit om te beginnen in aanwezigheid van de nu aanwezige bewindslieden, doen wij dat, maar het is wel een beetje vreemd, zonder de minister. Dat gaan wij dan ook niet doen.

De heer **Bosma** (PVV): Het zou een staatsrechtelijk curiosum zijn dat de onderwijsbegroting wordt besproken zonder de minister erbij!

De **voorzitter**: Daarom stel ik voor om dat niet te doen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Is er zicht op de duur van de vertraging? Een half uur of een heel uur?

De **voorzitter**: Dat vragen ze ook altijd aan ons! Het zal niet heel lang duren, maar ik kan dat niet precies zeggen. Wij moeten even geduld hebben, wij houden het goed in de gaten en zullen u de koersen doorgeven. Ik zou maar gewoon een beetje in de buurt blijven, met een kopje koffie erbij!

De vergadering wordt van 18.56 uur tot 19.35 uur geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2009 (31700-VIII).**

De **voorzitter**: Zoals u allen wist en weet, was de minister bezig in de Eerste Kamer en heeft hij zich hierheen gespoed. Hij is nu nog bezig met het verteren van enige versterkingen. Dat kan hij ook heel goed doen terwijl hij naar ons luistert. Een aantal van u heeft in een vrij laat stadium van de planning de spreektijden nog flink opgehoogd. Dat is uw recht, maar dat betekent wel dat de eerste termijn van de Kamer vanavond waarschijnlijk niet afkomt. Ik stop om 23.30 uur. U kent mijn opvattingen daarover inmiddels. Dat betekent dat wij, als dat nodig is, morgen rond 16.00 uur, voor de behandeling van de begroting van LNV, de behandeling van de eerste termijn zullen voortzetten. Daarna zullen wij de normale agenda afwerken. Het antwoord van de regering komt dan donderdag aanstaande, zoals afgesproken. De

rest van de eerste termijn komt dus morgen. Wij gaan het niet vannacht afmaken.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Jasper van Dijk** (SP): Voorzitter. Onderwijs is een prachtvak. Op veel scholen wordt met veel plezier gewerkt aan goed onderwijs. Leraren en leerlingen vormen daar een samenhangend geheel. De kwaliteit is hoog en betrokkenen laten zich niet gek maken door onnodige bemoeizucht. In ons plan "De buurt, de schaal van de toekomst" noemen wij voorbeelden van kleinschalige scholen waar leerlingen betrokken zijn bij de buurt. Toch zijn er veel leraren ongelukkig met het beleid. Zij zijn boos op de politiek omdat die in hun ogen niet de voorwaarden schept voor goed onderwijs. Zij zetten zich in met hart en ziel, maar voelen zich dikwijls in de steek gelaten. Er is veel cynisme ten opzichte van beleidsmakers en politici. Leraren willen begrip, ondersteuning en een lonkend perspectief. Dat is onze opdracht.

Er zijn dus veel voorbeelden van goede scholen. Dat is mooi, maar de vraag is natuurlijk of dit dankzij of ondanks het kabinetsbeleid mogelijk is. Het kabinet is nu bijna halverwege, dus is de vraag terecht wat twee jaar minister Plasterk ons heeft gebracht. Er zijn investeringen gedaan en er is een actieplan voor leraren gekomen. Er komt een fusietoets: heel goed. Er komt een maatschappelijke stage en de schoolboeken worden gratis. De commissie-Dijsselbloem heeft ons wijze lessen geleerd over onderwijsvernieuwingen, maar dat was een initiatief van de Kamer.

Kortom, wat is de balans? Ik vind, alles afwegende, goede en slechte zaken, toch niet dat de belofte is waargemaakt, want deze minister was bij aanvang echt veelbelovend. Hij zou de leemlaag van managers aanpakken en de leraar weer op een voetstuk zetten. Hij kwam van buiten en was daarmee geen regent van op het pluche. Maar nu, twee jaar later, is dat veranderd. Waar zijn die grote woorden gebleven over de aanpak van het management, et cetera? Dat is een belangrijke, maar ook pijnlijke conclusie. Schoolbesturen blijven oppermachtig, ondanks het beleid van dit kabinet. Ze gaan nog steeds over de salarissen, de onderwijsvormen, de bevoegdheid van leraren, de segregatie en de financiering. U heeft wat dat betreft geen trendbreuk weten te forceren met uw voorgangers, de ministers Hermans en Van der Hoeven. Zij hebben de schoolbesturen op een voetstuk gezet. U heeft ze er niet vanaf gehaald.

Maar het is ook niet saai, want afgelopen vrijdag kwam de minister met een verrassing. U schreef een brief met een visie op het onderwijs. Daarin staat een aantal goede opmerkingen, zoals "onderwijs is niet van de besturen en niet van de overheid", "het bestuur is steeds verder van de werkvloer af komen te staan", "de leraar moet weer aan het stuur komen te staan bij het onderwijskundige beleid van de school" en "de salarisverhoging van leraren zal zeker 2% bedragen". Het moet natuurlijk niet te gek worden.

Over het geven van onderwijs maakt u onderscheid tussen het instructiemodel en het ontplooiingsmodel: Theo Thijssen tegenover Kees Boeke. U vindt dat de nadruk te veel is komen te liggen bij ontplooiing.